

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องความต้องการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของ ครู ผู้บริหาร และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนวิถิพุทธ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ในครั้งนี้ เป็นการวิจัยแบบสำรวจ (Survey or Exploratory Studies) ซึ่งผู้วิจัยนำเสนอตามลำดับดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การสร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูลและการจัดกระทำข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาความต้องการของ ครู ผู้บริหารและประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนวิถิพุทธ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ที่อยากให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยมีกรอบแนวคิดและประชากรกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครู ผู้บริหารและประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนวิถิพุทธ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ทั้งหมด 107 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 1,402 คน จำแนกตามตำแหน่ง และบทบาทหน้าที่เป็น 3 กลุ่ม คือ ครู 1,166 คน ผู้บริหาร 129 คน ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 107 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ กำหนดจากบุคลากรของโรงเรียนวิถิพุทธ 107 โรงเรียน โดยกำหนดสัดส่วน (Quota Sampling) ครู กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ใช้ตารางของ เกรจซีและมอร์แกน (R.V. Krejciand D.W. Morgan) (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 43) ได้ กลุ่มตัวอย่าง 289 คน สุ่มจากโรงเรียนที่มีครูตั้งแต่ 7 คน ขึ้นไป

โรงเรียนละ 3 คน โรงเรียนที่มีครูต่ำกว่า 7 คน โรงเรียนละ 2 คน แต่ละโรงเรียนได้ผู้อำนวยการสถานศึกษา และรองผู้อำนวยการสถานศึกษา เป็นกลุ่มผู้บริหารทั้งหมด 129 คน ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนทั้งหมด 107 คน จำแนกตามตำแหน่งและบทบาทหน้าที่ ได้ดังนี้

1.2.1 ครู 289 คน

1.2.2 ผู้บริหาร 129 คน

1.2.3 ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 107 คน

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามตัวแปร

ตำแหน่ง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
ครู	1,166	289
ผู้บริหาร	129	129
ประธานคณะกรรมการสถานศึกษา ฯ	107	107
รวม	1,402	525

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามมี 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม คือ ตำแหน่ง

1. ครู

2. ผู้บริหาร

3. ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามการวิจัย เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับความต้องการให้

ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของครู ผู้บริหาร และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนวิถิพุทธ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ของลิเคิร์ต มีอยู่ 5 ด้าน ด้านละ 10 ข้อ จำนวนทั้งสิ้น 50 ข้อ ดังนี้

1. งานด้านกายภาพ 10 ข้อ

2. งานด้านกิจกรรมพื้นฐานชีวิต 10 ข้อ

3. งานด้านการเรียนการสอน 10 ข้อ
4. งานด้านบรรยากาศและปฏิสัมพันธ์ 10 ข้อ
5. งานด้านการบริหารจัดการ 10 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นความคิดเห็นทั่วไป เป็นข้อคำถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบได้เสนอแนะความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการศึกษาในโรงเรียนวิถีพุทธ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของงานด้านนั้น ๆ

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

1. ศึกษาเอกสารแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวกับความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา แนวดำเนินการจัดการศึกษารูปแบบโรงเรียนวิถีพุทธ ตัวชี้วัดการดำเนินงานโรงเรียนวิถีพุทธ เพื่อกำหนดกรอบแนวคิด
2. เลือกเครื่องมือ และศึกษาวิธีการสร้างเครื่องมือที่ดี
3. ลงมือสร้างเครื่องมือฉบับร่าง
4. นำเครื่องมือเสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาตรวจสอบความเหมาะสมเบื้องต้น
5. ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการที่ปรึกษา แล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 คน ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้
  - 5.1 นายนิรุทธ์ พลโคตร วุฒิ ปร.ม. ผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียนวาปีปทุม เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา เพื่อตรวจสอบความครอบคลุมถูกต้อง
  - 5.2 นางเลิศลักษณ์ ศรีแสง วุฒิ กศ.ม. การบริหารการศึกษา ตำแหน่งครู เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านหลักการ ทฤษฎี กรอบแนวคิด เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม
  - 5.3 นายไชยยา อะการะวัง วุฒิ กศ.ม. การวัดผลการศึกษา ตำแหน่งครู เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านวัดผล ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวัดและการวิเคราะห์ข้อมูล
6. ปรับปรุงแก้ไขแล้วนำไปทดลองใช้กับกลุ่มเทียบเคียงขนาดเล็ก 2-3 คน โดยการสัมภาษณ์ เพื่อหาข้อบกพร่องและความเหมาะสมตามประจักษ์
7. นำเครื่องมือไปทดลองใช้กับครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มหาสารคาม เขต 2 จำนวน 50 คน ในอำเภอวาปีปทุม ระหว่างวันที่ 26 – 30 กันยายน 2548
8. วิเคราะห์ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ หาค่าอำนาจจำแนก (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 99) โดยใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายแบบ Pearson ระหว่างคะแนนแต่ละข้อกับ

คะแนนรวม Item-Total correlation ได้ข้อที่มีอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง .38 ถึง .78 จากนั้นหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ตามวิธีของ Cronbach โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) รายด้านแต่ละด้านได้ดังนี้ ด้านกายภาพ $\alpha = .87$ ด้านกิจกรรมพื้นฐานชีวิต $\alpha = .85$ ด้านการเรียนการสอน $\alpha = .92$ ด้านบรรยากาศและปฏิสัมพันธ์ $\alpha = .89$ ด้านบริหารจัดการ $\alpha = .91$ และทั้งฉบับได้ค่า $\alpha = .97$

9. สร้างเครื่องมือฉบับจริงเพื่อนำไปใช้เก็บข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลจากโรงเรียนวิถิพุทธ
2. นำส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล ที่ออกโดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ต่อโรงเรียนที่เข้าโครงการโรงเรียนวิถิพุทธ ทั้ง 107 โรงเรียน โดยกำหนดเวลาขอรับแบบสอบถามคืนภายใน 2 สัปดาห์
3. เก็บรวบรวมเอกสารตรวจสอบความเรียบร้อยครบถ้วนด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่รวบรวมมาได้ทั้งหมด และเรียงลำดับแบบสอบถามแยกตามตำแหน่งและบทบาทหน้าที่
2. ให้คะแนนแบบสอบถามแต่ละข้อตามเกณฑ์ให้คะแนน ดังนี้

ระดับความต้องการให้มีส่วนร่วม มากที่สุด	ให้คะแนน 5
ระดับความต้องการให้มีส่วนร่วม มาก	ให้คะแนน 4
ระดับความต้องการให้มีส่วนร่วม ปานกลาง	ให้คะแนน 3
ระดับความต้องการให้มีส่วนร่วม น้อย	ให้คะแนน 2
ระดับความต้องการให้มีส่วนร่วม น้อยที่สุด	ให้คะแนน 1
3. นำคะแนนที่ได้ไปทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์

สำเร็จรูป

4. วิเคราะห์ข้อมูลความต้องการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของครู ผู้บริหารและประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนวิถิพุทธ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 โดยดำเนินการดังนี้

4.1 วิเคราะห์หาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) จำแนกตามสถานภาพ

4.2 วิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) ของระดับความต้องการ โดยเปรียบเทียบกับการให้คะแนนใช้เกณฑ์การประเมิน ตามวิธีของ บุญชม ศรีสะอาด (2545 : 118)

ค่าเฉลี่ย	ระดับความคิดเห็น
4.51- 5.00	ระดับความต้องการให้มีส่วนร่วมมากที่สุด
3.51- 4.50	ระดับความต้องการให้มีส่วนร่วมมาก
2.51- 3.50	ระดับความต้องการให้มีส่วนร่วมปานกลาง
1.51- 2.50	ระดับความต้องการให้มีส่วนร่วมน้อย
1.00- 1.50	ระดับความต้องการให้มีส่วนร่วมน้อยที่สุด

4.3 เปรียบเทียบระดับความต้องการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการ ศึกษา ของครู ผู้บริหาร และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของ โรงเรียนวิถิพุทธ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว One - way ANOVA หรือ F – test

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 99)
  - 1.1 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ ใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach)
  - 1.2 หาค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง โดยหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ แบบ Pearson โดยวิธี Item – Total Correlation
2. สถิติพื้นฐาน ได้แก่
  - 2.1 ค่าร้อยละ (Percentage Score)
  - 2.2 ค่าเฉลี่ย (Mean)
  - 2.3 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3. สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 119)

ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว One - way ANOVA หรือ F – test
ถ้าพบว่า ค่า F มีนัยสำคัญทางสถิติ จะทำการทดสอบด้วยสถิติ Multiple Comparison โดยวิธี
ของ Scheffe'

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY